

سیستمهای ناکام و همبسته الکترونی

پ. تالمایر

انستیتو ماکس پلانک در شیمی-فیزیک جامدات، درسدن، آلمان

(دریافت مقاله: ۱۱/۱۱/۸)

چکیده

در این مقاله فازهای کوانتمی و افت و خیزهای سیستمهای همبسته الکترونی که دارای ناکامی و برهمنشتهای رقابت کننده هستند مژور می‌شود. مدل اسپین $1/2$ - J_2-J_1 که در آن ممانها جایگزیده و روی شبکه مربعی هستند دیاگرام فاز غنی‌ای را نمایش می‌دهد که دارای فازهای مغناطیسی و فازهای شگفت‌آور با پaramترهای نظم پنهان به‌واسطه تقابل ناکامی و افت و خیزهای کوانتمی است. رد پای این فازها در کمیتهای مگنتوکالریک و مغناطش در میدانهای قوی بررسی می‌شود. در سیستمهای دارای الکترون روان، ناکامی به عنوان خاصیتی ناشی از همبستگی‌های الکترونی بروز می‌کند. این باعث افزایش افت و خیزهای اسپینی در ناحیه بسیار بزرگی از فضای اندازه حرکت می‌شود و نهایتاً ممکن است منجر به ناهنجاریهای دمای پایین از نوع فرمیونهای سنگین گردد. مانند آنچه در اسپینل‌های سه بعدی ترکیبات LiV_2O_5 رخ می‌دهد. رقابت برهمنش الکترونی روی یک نقطه شبکه و بین نقاط مجاور در ترکیبات کوندو مسول گذار فاز کوانتمی بین فاز غیرمغناطیسی کوندو یگانه و فاز مغناطیسی است مانند آنچه در بسیاری ترکیبات Fe_3 دیده می‌شود. آنها را ممکن است با مدل شبکه‌ای کوندو و یا از نوع ساده شده گردنبند کوندو توصیف کرد. گذار فاز کوانتمی در این مدلها با روش عددی قطری سازی دقیق و روش تحلیلی علمگرایی باند بررسی می‌شود.

واژه‌های کلیدی: سیستمهای اسپینی کوانتمی، الکترونها، باند و روان، مدل کوندو، فرمیونهای سنگین

مقاله کامل در بخش انگلیسی همین شماره مجله به چاپ رسیده است.